

بنیاتانی کوردستانیکی به هیڙ

به نامهی لیستی
پارتی دیموکراتی کوردستان

۱۸۳

بۆ هه‌لبژاردنی خولی پینجه‌می
پهرله‌مانی کوردستان

پەرله مانی کوردستان - عیراق

بەرلە مانی کوردستان - عیراق
KURDISTAN PARLIAMENT-IRAQ

بەرنامەی لیستی پارتی دیموکراتی کوردستان

۱۸۳

بۆ هەلبژاردنی خولی
پینجەمی پەرلەمانی
کوردستان

۲ ۰ ۱ ۸

لیستی (١٨٣) ی پارتی دیموکراتی کوردستان،

به دروشمی

(بنیاتانی کوردستانیکی به هیژ)

کار بو جیبه جیکردنی ئەم بهرنامه هه مه لایه نهی

خواره وه دهکات:

یه کهم: بواری سیاسی

١- به هیژکردنی دهنگ و سهنگ و قورسای کورد له بهغدا و له هاوکیشه ئیقلمی و نیوده ولّه تییهکاندا و خهباتی بهردهوام بو تیگه یاندنی هه موو لایهک له مافی پهوای چاره نووسی گهلی کوردستان.

٢- به دیهینانی کۆدهنگیهکی کوردستانی، که له پیناو ماف و بهرژه وهندییه بالاکانی گه له کهماندا، ناکۆکییه نیوخۆیییهکان تیپه پینئ و له سههر نهگۆره نه تهوهیی و نیشتمانیهکان کۆک و یه کرپز بێت تا بێته زامنی پاراستنی مافه دهستوریهکان و شایسته داراییهکانی ههریم و بهشی پهوای خه لکی کوردستان له سهروهت و سامانی هه موو عێراق.

٣- پیداکیری له سههر پابه ندببون به بنه ماکانی شهراکهت و تهوافوق و هاوسهنگی له ئیداره ی عێراقدا وهک پرنسیپ بو به شداری له حکومهتی نوی فیدرالی.

٤- جیبه جیکردنی ماده ی ١٤٠ ی دهستور و پیداکیری له سههر گه پاندنه وهی هه موو ناوچه کوردستانیهکانی دهروه ی ئیداره ی ههریم و دیاریکردنی سنوری کوردستان و کۆتاییهینان به دواخستن و خۆدزینه وه له جیبه جیکردنی.

په نامه ی لیستی
پارتی، دیموکراتی کوردستان
بو هه لپارانی خولی پینچه مهی
په نامه ی کوردستان
٢٠١٨

۵- دامه‌زراندنی حکومه‌تێکی به‌هێز، که بتوانی ده‌سه‌لات و سه‌روه‌ری یاسا و شه‌ریعت له‌سه‌رتاسه‌ری کوردستاندا پیاده‌ بکات و یه‌کپارچه‌یی خاک و گه‌لی هه‌ریمی کوردستان بپاریزی و کۆتایی به‌ ژۆن و ژۆنکاری و ده‌ستوه‌ردانی ئه‌حزاب و یاساشکینی و سیاسه‌تی دووفاقی و فه‌وزای سیاسی و ناوچه‌گه‌ری به‌یئتی.

۶- نووسینه‌وه‌ی ده‌ستوورێکی کوردستانی هاوچه‌رخ، که ببێته مه‌رحه‌عی چاره‌ی گرفته‌کان و گرێبه‌ستێکی کۆمه‌لایه‌تیسی سیاسی، که مافی هه‌موو پێکهاته‌کانی کوردستان ده‌سنیشان و دا‌بین بکات.

۷- په‌یوه‌ندییه‌ سیاسی و دیپلۆماتی و ئابوورییه‌کانی هه‌ریم له‌گه‌ڵ ده‌رودراسی و وولاتانی جیهان په‌ره‌ی زیاتری پێدري و له‌ ئاستی جاران پته‌وتر و فروانتر بکری له‌سه‌ر بنه‌مای پزگرتنی سه‌روه‌ری یه‌کدی و په‌چاوکردنی به‌رژه‌وه‌ندی هاوبه‌ش له‌ری نوینه‌رایه‌تییه‌ ره‌سمیه‌کانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

۸- پێکخستنی نوینه‌رایه‌تی و په‌یوه‌ندییه‌کان و گفتوگۆ له‌گه‌ڵ حکومه‌تی فیدرالی له‌چوارچێوه‌ی ده‌ستووردا له‌ پێناو تایبه‌تمه‌ندکردنی داموده‌زگا ره‌سمیه‌کانی حکومه‌تی هه‌ریمی کوردستان.

۹- ئازادی هه‌لسۆپانی سیاسیی له‌ هه‌موو جێیه‌کی کوردستان بۆ هه‌موو ئاراسته‌ سیاسیه‌کان به‌پێی یاسا دا‌بین بکری و هه‌ر جو‌ره ئی‌رها‌بێکی فکری و پاوانکارییه‌کی سیاسی قه‌ده‌غه بکری. هاوکاتیش هه‌ر نه‌ه‌جیک تیرۆریست و توندپه‌و، یان کۆنه‌پاریز و بواکه‌وتوو، که له‌سه‌ر بنه‌مای ره‌گه‌ز و ئایین و ئایینزا جیاکاری له‌ نیوان هاو‌لاتیاندا په‌یدا بکات، یا دژ به‌ ئازادیی کوردستان بی‌ت، به‌ یاسا قه‌ده‌غه بکری.

۱۰- کارکردن بۆ چاره سهرکردنى گرفتى ئاواره كان به گشتى و باشتىركردنى باروگوزهرانيان. هاوكات ههولدان و هاوكارى له گهڵ حكومهتى فيدرالى بۆ دابىنكردنى سهقامگيرى له ناوچه كانيان به مه به سى گه پانه وهيهكى شه رافه تمه ندانه و سهر به زمانه و ژيانكى ئاسووده .

**دووهم: ئىدارە و ئابوورى و ريفورمى گشتى
ليستى پارتى شىلگيرانه كاردەكات بۆ:**

۱- پیداجونەوہیەکی میتۆدیەنە ی گشتی بە ئابووری کوردستاندا لەسەر بنەمای زیادکردنی جۆرەکانی سەرچاوەی داھات و پشت نەبەستن بە کەرتی نەوت بەتەنیا . بوژاندنەوہی کەرتەکانی کشتوکاڵ و پیشەگەڕی و گەشتیاری تا ببەنە ھاریکاری کەرتی نەوت . ھاندانی سەرمايەگوزاری و وەبەرھێنان لەو بوارانەدا و دەرچواندنی ھەر یاسا و رێسایەک کە بۆ ئاسانکاریی لەو بوارانەدا بێویست بن .

۲- جیا له و ریکارانه ی تا ئیستا بو شه فافیه ت و زو لالی له بواری داها ته کانی نه وتدا له لایهن حکومه تی هه ریم په یرو کراوه، ریکاری دیکه ی پیو یست بو هه رچی زیاتر شه فافیه ت له تیکرای بواره کانی داها ت و خه رحیدا بگریته بهر.

٣- بولجەى كوردستان، نوای چوار سأل بیبودجەى، جارێكى نیکە و بە پێى ئەولەویاتى سێکەترە ھەرە پێویستەکان و بۆ خزمەتى پێشوەختى گەشتەپێدان و لە بەرژەوندیی خەڵكى كوردستان و كەمکردنەوى خەرجییەكان گەڵاڵە بكە، كە وەلامدەرەوى خواست و پێویستى و ئەولەویەتى خەڵك بێ و ھەموو سێکەترەكان بگرتەوھ و ھەموو ناوچە حیاچاكان لێ سودمەند بن.

۴- ھاندانى سەرمايەگوزارىي نىۋوخۇ ھاوشانى سەرمايەگوزارى دەرەكى و قۆستىنەۋەى ھەموو بوار و دەرەتەكان بۆ بوژاندەنەۋەى بازارپ و پەخساندى دەرەتە ۋەلى كارى يەكسان بۆ گەنجان و دەرچوانى زانكۆ ۋەىچ ھەلاۋىرد و جياۋازىيەك لەو بوارەدا چىتر رىگەپىدراۋ نەبىت.

۵- جىبەجىكردنى رىفۆرمىكى كارگىرپى و ئابوورىي سەرتاسەرىي گىشتىگىرپى فراۋان، كە ھەموو جومگەكانى ھوكمپرانى و كايەكانى كۆمەلگە بگىرتەۋە. رىفۆرمىك، كە لە خزمەتى خۇشگوزەرانىي خەلك و بەدىيەتلىك دادگەرىي كۆمەلەيتى و كۆتايىيەتەن بە دياردە دزىۋەكانى گەندەلى و بەھەدەرچوۋنى داھاتى گىشتى و نارىكى كارگىرپى و ئابوورىدا بىت.

۶- نوپىكردنەۋە و پىشخىستى مىكانىزم و نەھجى كارى تەۋاۋى دام و دەرگاكانى ھوكمەت بە جورىك، كە لەگەل پىشكەۋتەكانى سەردەم بگونجىن و بە توانا و كارامەتى و پىسپۆرىيەتى و پىۋەرەكانى شايستەيى بەپىۋەچىن. دەرەتە يەكسان بە خويىنى نوپى و كوپ و كچە گەنچەكانى ۋلات بدري بۆ بەرپىۋەبردنىان بە بى گۆيدانە ناسنامەى حزىبيان.

۷- پىۋەرەكانى ۋەزىفەى گىشتى رىكبخرىنەۋە و ئەنجومەنى پارە دابمەزى و پىۋەرەكانى شايستەيى و پىسپۆرىي و خزمەت بگىرتە بىنەماۋ ۋەرگرتى پۆست و پەلە.

۸- سىستىمى موۋچە ۋە خانەنشىنى ۋە ھەموو جورە ئىمتىيازاتىكى ماددى لەسەر بىنەمايەكى شەفاف داپرېژىنەۋە، كە عەدالەتى كۆمەلەيتى بەدىيەتلى.

۹- بە ياسا و رىساي توۋند رپى لە ھەموو جورە قورخكارىي و سوۋدى نابەجى و كۋالىتى خراپ لە بازارپ ۋە چالاكىيە ئابورىيەكاندا بگىرپى. دەرەتە چالاكى ئابوورى بۆ ھەموۋان بە يەكسانى فەراھەم بگىرت ۋە ھەرچى كەم و كورتىيەكى ياسايى لە رىكخىستى ئەم بوارانەدا ھەيە چارەسەر بگىرتىن.

١٠- پێشخستنی سیستمی کهرتی بانک (حکومی و ئه‌هلی) و به‌سته‌وه‌ی به‌بانکه‌ جیهانییه‌کان و پێداچوونه‌وه‌ی یاسا و رێساکانی وه‌به‌ره‌تێنان و زهمینه‌سازی بۆ کۆمپانیا پشکداره‌کان، که‌ ده‌رفه‌ت به‌ سه‌رمایه‌ی بچووک و سوودمه‌ندبوونی هاوڵاتیان ده‌دات.

١١- به‌ ده‌سه‌لاتکردنی هه‌رچی زیاتری ده‌زگاکانی چاودێری دارایی و ده‌سته‌ی ده‌ستپاکی و دادگاكان و دامه‌زراوه‌کانی شه‌فافیه‌ت و به‌دواداچوون و له‌گه‌ڵیدا کۆی پرۆسه‌ی کارگێڕیی و دارایی و ئابووری کوردستان به‌خێنه‌ ژێر چاودێری یاسایی ورده‌وه‌.

سێهه‌م: کشتوکال و پێشه‌سازی و بازرگانی و گه‌شت و گوزار

باهه‌خدانی زیاتر به‌م که‌رانه‌، کوردستان رزگار ده‌کات له‌ پشته‌به‌ستنی سه‌ره‌کی به‌ داهاشی نه‌وت، بۆیه‌ش لیستی پارتی هه‌ول ده‌دات ئه‌و کار و هه‌نگاوانه‌ی پێش قه‌یرانی دارایی و برینی بودجه‌ له‌ لایه‌ن حکومه‌تی هه‌ریه‌می کوردستانه‌وه‌ بۆ بوژاندنه‌وه‌ی ئه‌و که‌رته‌ ئابوریانه‌ کراون، به‌ گۆڕوتینیکی زیاتر مه‌وه‌ درێژه‌یان پێبدرێ و به‌کرینه‌ ئه‌وله‌ویه‌ت، له‌وانه‌یش:

١- پشته‌گێری زیاتری جوتیاران و پێشه‌وه‌ران و دابینکردنی پێویسته‌یه‌کانی په‌ره‌پێدانی پرۆژه و کارگه‌ و کێلگه‌ و باخ و سامانی ئازه‌ڵیی، تا کوالیته‌ی و ئاست و چه‌نده‌یه‌تی به‌ره‌مه‌کانیان به‌رز بێته‌وه‌ و پێداویسته‌یه‌کانی ئێخوێن تێر بکات.

٢- هه‌موار و کاراکردنی هه‌موو ئه‌و یاسا و رێسایانه‌ی، که‌ به‌ره‌مه‌ی خۆمالی له‌ کێبه‌رکی ده‌ره‌کی و زیانیکه‌وتن ده‌پاریزن.

٣- پاراستن و گلدانه‌وه‌ و رێگرتن له‌ به‌فیرچوونی ئاو و سه‌رچاوه‌کانی ئاویدێری. درێژه‌دان به‌ زیادکردنی ژماره‌ی به‌نداوه‌کان و ئیداره‌دانیکه‌ی خه‌مخۆرانه‌تری سه‌رچاوه‌کانی ئاوێ ژێر زه‌وی.

۴- گرنگیدانی زیاتر به گه یاندنی هه موو خزمه تگوزاری و پئو یستییه هاوچه رخه کانی ژیان به گونده کان وهک هاندانی ژیانی گونده واری و بوژاندنه وهی کشتوکال. هه روه ها ده سگیرویی و پیدانی قه رز و ئاسانکاری بو پڕۆژه کشتوکالییه کان.

۵- درێژهدان به هاندانی دروستکردنی کارگه پیشه سازییه کان، به تایبته لهو سیکت هه رانه دا، که له کوردستان که رهسته ی خاویان له به رده ستن و ده توان به نرخ ی هه رزانترو و کوالیتی باشتر له به ره مه ی ده ره کی، پئو یستییه کانی بازاری کوردستان تیریکه ن.

۶- گرنگیدانی زیاتر به که رتی بازرگانی به ره چاوکردنی پاراستنی به ره مه ی خۆمالی له کێبه رکێی به ره مه ی ده ره کی. هاوشانی گرنگیدانی زیاتر به فه رمانگه کانی چاو دێری بازرگانی و کۆنترۆلی جوړیی بو پاراستنی به کار به ری کوردستان له به ره مه ی خراپ و کوالیتی نزم.

۷- بایه خدانی زیاتر به که رتی گه شتیا ری، که ده کرێ یه ک له سه رچاو هه کانی ده اتی کوردستان بیته. هاندانی سه رمایه گوزاری له م که رته دا و سوو دبینین له ئه زموونی ولاتانی گه شتیا ری و پیشکه شکردنی هه ر ئاسانکارییه ک، که بو گه شه پیدانی ئه م به واره پئو یست بیته.

چوارهم: خزمه تگوزارییه کانی ژیرخان

حکومه تی هه ری می کوردستان به ر له برینی بودجه و قه یرانی دارایی، ژۆریه ی که م و کور تیه کانی خزمه تگوزاریه بنه پته ییه کانی وهک کاره با و ئاو و ریگاویان و گواسته وه و سووته مه نی و شاره وانی و خزمه تگوزارییه گشتیه کانی چاره سه ر کرد. به ره مه ی کاره با بووه چه ند به رامبه ری جاران گه رچی له گه ل زیابوونی به کاره ی نااندا هه ر له کێبه رکێدا بوو. پڕۆژه کانی ئاو هه موو ناوچه کانی کوردستانی گرت هه. تۆرپکی فرلوانی شه قام و ریگاویان و پرد له سه رتاسه ری کوردستان رلکێش ران. سووته مه نی و جوړه کانی

به نرخى گونجولو به كوليتتیهكى لهبارلبین کران. جیڤهستى شارهلوتیهکان به جولکاري و خاوتنرلگرتنى شارهکانه وه بینران. به لām دیسان قهیرانى دارایی ئاستهنگى خسته بهردهم ئه و پرۆسهیه و بۆ چه ند سالیك له گه شه ی وه ستان د و نه یه یشت ئه و پرۆزه ته ولوکاریانه به رهه م بیڤ، که له هه ریه ک له و سیکته رانه دا بریاریان لیدرابوو. سه ریارى ئه وه یش خزمه تگوزارییه کان به رده ول م بوون ئه گه ر به که م وکورتیشه وه بوویت.

لیستی پارتى دیموکراتى کوردستان به لآین دهدات کاریکات بۆ ده ستپێکردنه وه ی به ره پێدان له هه ریه ک له و سیکته رانه دا، که قهیرانى دارایی له گه شه ی وه ستان دبوون.

۱ - هاوکات کارده که یڤ بۆ ئه وه ی خزمه تگوزارییه گشتیه کانى وه ک کاره با و ئا و به سیستمیک ریکبخرننه وه، که زێده خه رجی و به هه دردانیا ن تیدا نه مینى و به شی پێویستیه راسته قینه کانى خه لک بکه ن و هه مووانیش وه ک یه ک لای سوودمه ند بن.

۲ - کارده که یڤ بۆ ئه وه ی بایه خى زیاتر به پرۆزه کانى ژێرخان بدرى و هه موو ناوچه کانى کوردستان لای سوودمه ند بن و هیچ ناوچه یه ک هه ست به په راویزخستن و فه رامۆشکردن نه کات.

پینچهم: پيشمه رگه و شه هیدان و ئه نفالکراوان

لیستی پارتى دیموکراتى کوردستان خزمه تى پيشمه رگه ی پارێزه رى کوردستان و بنه ماله ی شه هیدانى سه ره به رز و و ئه نفالکراوان به شه ره فیکى مه زن و شانازییه کی بیۆینه ده زانئ و بۆیه ش:

۱ - کارده که یڤ بۆ ته واولکردنى پرۆسه ی یه کگرتنى هیژى پيشمه رگه ی کوردستان له له شکریکی نیشتمانى به هیژ و پرمه شق و پرچه کدا به لادانى ئاستهنگه دروستکراوه کانى به رده مى.

۲ - وه رگرتنه وه ی ماف و به رکه وت و شایسته زه وتکراوه کانى پيشمه رگه له حکومه تى فیدرالى و به رزکرینه وه ی ئاستى ژيان و گوزهرانى خویان و خانه واده کانیا ن به جوړیک، که له گه ل پیرۆزى ئه رکه که یان بگوڤئ.

۳- دابینکردنی خزمه‌تی زیاتر به که‌سوکاری شه‌هیدان و ئه‌نفال و ته‌واوکردنی پرۆژه‌کانی نیشته‌جی‌وونیان به‌بی جیاواری و به‌رترکردنه‌وه‌ی ئاستی ژیان و گوزهرانیان و بایه‌خی تاییه‌ت به مناله‌کانیان له‌ بواری دابینکردنی خویندن و ته‌ندروستی و هه‌لی کاره‌وه .

۴- هه‌ولدان بۆ پاراستن و پیشخستنی ئه‌و سه‌قامگیری و ئاسایشه‌ دابینکراوه‌ی سالانیه‌که به‌ هیمه‌تی رۆله‌ چاوکراوه‌کانی داموده‌زگا ئه‌منیه‌کانی کوردستان ده‌سته‌به‌رکراوه .

شه‌شه‌م: کار و کیشه‌ی بیکاری

یه‌ک له‌ ده‌رهاویشه‌کانی قه‌یرانی دارایی زیادبوونی کیشه‌ی بیکاری و که‌مبوونه‌وه‌ی هه‌لی کار بوو. لیستی پارتی چالاکانه‌ رووبه‌رووی ئه‌م گرفته‌ ده‌بیته‌وه له‌ ریی:

۱- گرتنه‌به‌ری هه‌موو ئه‌و ریککارانه‌ی، که‌ بازاری کار ده‌بوژینه‌وه و ده‌رفه‌تی کار ده‌ره‌خسین.

۲- به‌ پێی پێویست ده‌رکردنی هه‌ر یاسا و ریسایه‌ک، که‌ هینانی کرێکاری بیانی مه‌رجدار ده‌که‌ن، تا رۆرتین ده‌رفه‌ت بۆ گه‌نجانی بیکاری کوردستان بپه‌خسێ.

۳- گرنگیدان به‌ خویندنی پیشه‌یی و ئه‌و بوارانه‌ی که‌ پسپۆری پێویست بۆ بازاری کار له‌ کوردستاندا ئاماده‌ ده‌که‌ن.

۴- گرتنه‌به‌ری سیاسه‌تی پالپشتیی پرۆژه‌ بچوکه‌کانی لاوان و ده‌سگیرۆیی کردنیان.

۵- که‌مکردنه‌ی دیارده‌ی بیکاریی ده‌مامکدار له‌ دام و ده‌زگاکی حکومه‌تدا که‌ رینگه‌ی له‌ دامه‌زراندنی لاوانی خاوه‌ن بپوانامه‌ و پسپۆری گرتووه .

حهوتهه: ته ندروستی گشتی و پاراستنی خیزان

به رزکردنه وهی ئاستی خزمه تگوزارییه کانی که رتی ته ندروستی به کیک بووه له بابته جیبایه خه کانی حکومه تی هه ریم، چونکه راسته وخۆ په یوهنده به ژیان و مانی هاوڵاتیانه وه، پیشتر لهو بوارهدا کاری بهرچاو کراون و لانی که می خزمه تگوزاری ته ندروستی و فریا که وتن له شار و شاروچکه و گوندهکاندا دابین کراون، به لام هیشتا نهو بواره له ئاستیکی سهرده میانهدا نییه، بۆیه لیستی پارتی به لاین دهدات:

۱- چاو به سه رتاپای سیستمی ته ندروستیدا بگێردرێته وه و که م و کورتیه کانی پر بکێنه وه تا گه یشتن به دابینکردنی گه رهنی ته ندروستی بۆ تاک به تاک خه لکی کوردستان هاوشیوهی نهو سیستمی له وڵاتیانی پیشکه وتوودا په یه ره ده کړی.

۲- بازرگانیی دهرمان و که رهسته ی پزیشکی بخرێته ژێر کۆنترۆل و چاودیری تا به ته واوی رێگه له هاورد کردنی دهرمانی بۆ کوالیتی و بازرگانی به ژیان و ته ندروستی هاوڵاتیانه وه بگیری.

۳- له بواری پاراستنی خیزان و ئافره تان و مندالاندا، لیستی پارتی به لاین دهدات، که به ردهوام بیت له رێگری یاسایی له دیارده کانی ده سترژی و تووندوتیژی به رامبه ریان.

۴- درایه تی هه ر جیاکارییه ک به هه ر برۆبیانویه ک بیت له نیوان نێر و مێدا که ببێته مایه ی بێهه شوونی ئافره تان له دهرفه ته کانی کار و چالاکییه گشتیه کان که بۆ پیاو دهره خسین.

۵- بایه خدان به سه لامه تی مندال و په ره رده و پاراستنیان له سه ختییه کانی ژیان و کیشه خیزانییه کان و کاریکردنی سه خت و زۆره ملی.

په نامه ی لیستی
پارتی، په وێرانی کوردستان
بۆ هاوڵاتیانی خۆی پێنجه می
په نامه ی کوردستان
٢٠١٩

ههشتهم: پهرومرده و خویندن و خویندنې بالا

له سالانی رابردوودا کهرتی پهرومرده و خویندن زیاده له هه موو کهرتهکانی دیکه کهوته بهر کاریگری قهیران و تیکه له مملانی سیاسی کرا و بهو هویوهو پرؤسهی خویندن له بهشیک کوردستان زانی گه وړه بهرکهوت، بهلام به هیممتهی پهرومردهکاران و مامؤستانی دلسؤز ږیگه نه درا پهکی بکهویت. ئهم رهوشه بهشیک له زانکؤکانیشی گرتهوه و ئهوانیش کهوتنه بهر مهترسی بایکؤت و وهستانی پرؤسهی خویندن.

لیستی پارتی ویرای پیزانینی بهردهوامی بو رؤلی مامؤستیان و ههلوئستیان له رؤده سهختهکاندا، کار دهکات بو:

۱- پاراستنی حهرهم و سهربهخویی زانکؤ و قوتابخانه و ناوهندهکانی خویندن و ورخستنهویان له مملانی و دهستوهردانی ئهحزاب.

۲- په رهپیدانی تهنه لوژیای زانیاری و نوپکردنهوهی بهردهوامی میتودهکانی خویندن تا له گهله روهتی پیشکهوتنه زانستییهکانی سهردهم بگونجی.

۳- پیداجونهوهی سیستمی قبولی مه رکهزی قوتابیان به جوریک له گهله خواست و ویستی قوتابیاندا بگونجی.

۴ - کؤتاییهتیان به کیشهی کهمی قوتابخانه و قهرهبالغی پولهکانی خویندن و هه موو ئه و کهم و کورتییانهی دهبنه هوپ پیشنه کهوتنی ئاستی خویندن و فیروون.

۵- دابینکردنی ژیان و گوزهرانیکی شایسته به پیشهه ههستیاری مامؤستیهتی بو تهواوی مامؤستیان کوردستان.

۶- گرنگیدان به کلتوری باوه و ئایینه جیاوازهکان و ریژگرتنی پیاوانی ئایینی و دابینکردنی ژیانکی شایسته بویان.

نۆیه: کلتور و ورزش و لاوان

۱- لیستی پارتی وەک هه‌میشه کارده‌کات بۆ پهره‌پێدانی کلتور و زمان و هونه‌ر و داهێنانی ره‌سه‌ن، که به‌شیکن له توخمه پیکهینه‌ره‌کانی ناسنامه‌ی نه‌ته‌وه‌ییمان، هاوکات کار ده‌کات بۆ زهمینه‌سازیی بۆ ته‌واوی نه‌ته‌وه و کلتوره جیاوازه‌کانی کوردستان تا گوزارشت له خۆیان بکه‌ن و پهره به زمان و هونه‌ر و په‌سه‌نایه‌تی و فره‌هه‌نگی خۆیان بده‌ن.

۲- هه‌ول ده‌دات داهێنه‌رانی بواره کلتورییه‌کان له هونه‌رمه‌ندان و نووسه‌ران. هه‌تد، وەک جاران ده‌سگیرۆیی بکری‌ن و ماف و داهێنانیان پارێزراو بێت و بتوانن به به‌ره‌مه‌کانیان ژيانیان دا‌بین ب‌ب‌یت.

۳- کارکردن له پێناو په‌خساندنی که‌شیک نیشتمانپا‌نه بۆ گفتو‌گو‌کردن سه‌باره‌ت به‌ گه‌فته‌کانی میدیا و چاره‌سه‌رکردن‌یان، که‌شیک، که‌ تیایدا به‌رژه‌وه‌ندییه‌ بالا‌کانی کوردستان و ئاسایشی نه‌ته‌وه‌یی و ئاشتی کۆمه‌لایه‌تی تیایدا سه‌ره‌وه‌ر و پارێزراو ب‌ب‌یت.

۴- وه‌رزش له‌ سایه‌ی بایه‌خدانی حکومه‌تدا کاروانی‌کی باشی بری و گه‌یشه‌ ئاستی‌کی به‌رز، قه‌یرانی دارایی له‌سه‌ر ئه‌م بواره‌یش په‌نگی نه‌ری‌نی دایه‌وه، لیستی پارتی به‌ بایه‌خه‌وه له وه‌رزش و وه‌رزشکاران ده‌پوانی و کار ده‌کات بۆ دا‌بین‌کردنی پشتیوانی زیاتر بۆ ئه‌و که‌رته‌ گرنگه‌.

۵- شیان‌دن و به‌رزکردنه‌وه‌ی ئاستی زانین و کارامه‌یی لاوان و هاندانی کلتوری ب‌پرواکردن به‌ توانا‌کانیان له‌ به‌پێوه‌بردنی جومگه‌کانی هوکمرانی و کارگێ‌ری و چالاکیه‌ گشتییه‌کاندا.

په‌ڕه‌نامه‌ی لیستی
پارتی، په‌ڕه‌نامه‌ی کوردستان
په‌ڕه‌نامه‌ی خۆی پێنجه‌مه‌ی
په‌ڕه‌نامه‌ی کوردستان

دهيه م: ليئوردەيى نيو كۆمه لگه

كوردستان ولاتىكى فرەپەنگە لە پووى ئايىن و ئايىنزا و نەتەو و پىكەتەو، فەرەنگى ليئوردەيى ئايىنى و نەتەو و پىكەتەو ژيانى ئاشتىيانە لە سىما گەش و دىرپەكانى كۆمەلگەى كوردستانە، لىستى پارتى پاراستنى ئەو كلتور و دىرپە و سەنگىنە بە ئەركى خۆى دەزانى و كارى ھەمىشەيى بۆ قولكردنەو و دەكات لە رىي:

١- ھاندانى بەردەوامى دىالوگى نيوان ئايىن و ئايىنزاكان و قولكردنەو و گيانى ليئوردەيى ئايىنى و ليكەيشتن و يەكترقبولكردن و ليكنزىكبونەو. ھەروەھا بايەخدان بە تىكەلەي فەرەنگى نيوان نەتەوكان و پىكەتەكان و قولكردنەو و گيانى خۆشويستن و ھاوچارەنووسى.

٢- كاركردن بۆ ريگري لە توندروويى و دەمارگيريى ئايىنى و عرقى و عەشيرهتى و ھەر توندروويەكى دىكەى زيانەخش بە ئاشتەوايى كۆمەلەيتى، جا لە ھەر سەرچاوەيەكەو بىت.

٣- كاركردن بۆ ريگري لە بەكارھێنان و قۆستنەو و ئايىن بۆ مەبەستى سياسى و تىكەلكردنى بە مەملەت و كۆمەلەيتى.

٤- داکۆکىکردن لە مافە سياسى و کارگيريى و كلتور و پەيوەندەكانى تورکمان و کلدان سريان ئاشور و ئەرمەن و، ھەروەھا مافى كوردانى ئيزدى و فەيلى و، کاركردن بۆ دەستەبەرکردن.

